

DOOD DOOR SCHULD?

Het recente overlijden van een ernstig zieke patiënt in AMC de Meren is ronduit schokkend te noemen. Ondanks dat het volgens de gemeentelijke lijkschouwer een natuurlijk overlijden was, heeft de inspectie toch besloten tot het verrichten van een nader onderzoek. Verder heeft Jeroen Muller, voorzitter van de Raad van Bestuur niet alleen [drastische maatregelen](#) aangekondigd in NOVA, maar zijn er inmiddels ook forse maatregelen genomen: Twee isoleercellen zijn per direct gesloten, de betrokken zorgverantwoordelijken over de hele lijn zijn op non-actief gezet of ontslagen, er is een opnamestop en er wordt nu meer verplegend personeel ingezet op deze afdeling dan voorheen. Ook wordt afgevraagd of de huidige cliënten misschien beter op een andere afdeling opgevangen kunnen worden. Bovendien komt er een extern onderzoek, en “dit is pas het begin” stelt de voorzitter. Ook is in overleg met de familie alsnog een autopsie verricht. Heldere maatregelen, alhoewel mogelijk (te) vroeg? Immers, de uitslag van de schouw rechtvaardigt de genomen acties niet, of zou de uitslag van de autopsie aan sommigen ook al bekend zijn?

De Johannes Wier Stichting voor mensenrechten en gezondheidszorg zet zich in voor de hoogst haalbare gezondheid voor iedereen. Uit onderzoek is genoegzaam bekend dat de meest kwetsbaren bestaan uit psychiatrische patiënten, vrouwen, kinderen en gedetineerden.

Zo spanden we ons recent in voor een vreemdeling die overleed tijdens zijn vreemdelingenbewaring. In dat geval, dat verder vergelijkbaar is met het overlijden in Amsterdam, was de schouw van de gemeentelijke lijkschouwer en een ‘intern onderzoek’ voldoende reden voor de IGZ om zelf **niets** te doen. Gelijke gevallen gelijk behandelen is een van de uitgangspunten van onze Stichting. Doch ook van de Dienst Justitiële Inrichtingen die in hun gezondheidszorgvisie melden: zorg buiten is gelijk aan zorg binnen. Het recente rapport “Arts & Vreemdeling” onderstreept nog eens hoe gezondheidszorgprofessionals dienen te handelen juist bij de zorg aan vreemdelingen. Bij de medische zorg dient geen onderscheid gemaakt te worden op andere dan medisch inhoudelijke gronden.

Terug naar de casussen: het betrof in beide gevallen zeer kwetsbare en van anderen afhankelijke patiënten. In AMC de Meren een patiënt die bekend was met schizofrenie, in Rotterdam een man die bekend was met een reumatische hart(klep)aandoening. Beide overleden volgens de gemeentelijke lijkschouwer, die alleen het lichaam ‘schouwt’, aan een natuurlijke dood. Het enige verschil is dat het zelfreinigend vermogen bij de AMC de Meren geleid heeft tot heldere acties die herhaling van een dergelijk noodlottig voorval dienen te voorkomen. Dat de IGZ desondanks toch mee kijkt, lijkt nauwelijks nog nodig.

In Rotterdam vond de IGZ het interne onderzoek naar de “calamiteit” van de Dienst Justitiële Inrichtingen, het voorval vond namelijk plaats op een van de detentie boten, voldoende en werd er geen enkele nadere actie uitgezet. Naar de verslaglegging van de Dienst Justitiële Inrichtingen is door onze Stichting bij herhaling gevraagd aan de Ministers van VWS en Justitie, maar het antwoord op deze vragen zijn de verantwoordelijk Ministers ons nog steeds schuldig. Ook onze suggestie om bij elk overlijden in detentie een autopsie te doen verrichten, in plaats van een intern calamiteitenonderzoek is als onnodig ter zijde geschoven.

Wij voelen ons gesterkt in onze mening dat een dergelijk aanvullend onderzoek uiterste heldere conclusies op kan leveren door de wijze waarop in AMC de Meren met het recente noodlottige overlijden in hun kliniek is omgegaan. Wij roepen bestuurders van andere inrichtingen, ook als zij vallen onder het agentschap van de Dienst Justitiële

Inrichtingen, vergelijkbare (zelfreinigende) stappen te zetten. Alleen als een ieder, inclusief de aan de basis werkzame gezondheidszorg professionals, alles in het werk stelt om het mensenrecht op de hoogst haalbare gezondheid te leveren, zal de kans op herhaling tot het minimum gereduceerd worden.

Joost den Otter, Jan Vosters & Lisette Luykx zijn bestuursleden van de Johannes Wier Stichting